

ZIEMIA POMORSKA

PISMO POSWIĘCONE OBRONIE INTERESÓW ROLNICTWA, HANDLU, PRZEMYSŁU I RĘKODZIELA

PRENUMERATA

„ZIEMIA POMORSKA” z tygodniowym dodatkiem ilustrowanym „GOŚĆ NIEDZIELNY” wychodzi trzy razy w tygodniu, na wtorek, czwartek i sobotę. Przedpłata na poczet kwartalnie 2 zł. 95 gr., miesięcznie 99 gr. W administracji kwartalnie 2 zł. 40 gr., miesięcznie 80 gr. Pod opaską w Polsce 1 zł. 60 gr. miesięcznie. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczanie pisma, a abonenci nie mają prawa do odszkodowania. Pojedynczy numer 10 groszy.

NIEMA KASZEB BEZ POLONI-A BEZ KASZEB POLSCI

OGŁOSZENIA

Wiersz milimetrowy na stronie 6-linowej 10 gr. Reklamy na stronie 3-linowej — 40 gr. Reklamy w tekście na 1-szej stronie — 70 gr. Ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca 10% droższe. Nekrologi 30%, zniżki. Ogłoszenia drobne: wiersz napisowy — 15 gr., każde następne słowo — 5 gr. Dla poszukujących pracy 50%, zniżki. Ruch towarzystw (wiersz redakcyjny) — 15 gr., komunikaty (wiersz redakcyjny) — 20 gr. Ogłoszenia zagraniczne 100% droższe. Za dokładność ogłoszeń, nadawanych telefonem, nie gwarantujemy.

Adres Redakcji i Administracji: „ZIEMIA POMORSKA” — TORUŃ, ul. Bydgoska 56 — Telefon 202

Nr. 110

TORUŃ, wkorek dnia 21 września 1926 r.

Rok II

Bez złudzeń.

Gra dyplomatyczna o skład Rady Ligi Narodów zakończyła się w ten sposób, że ostatecznie Polska otrzymała razem z Niemcami miejsce w Radzie Ligi.

Wynik ten pozornie wygląda na sukces dyplomacji polskiej. To też koła, które nawet zwiększony wywóz węgla, spowodowany jedynie strajkiem górniczym w Anglii, usiłują przedstawić jako zdobycz czy zasługę nowego rządu, nie wahają się z wejścia Polski do Rady Ligi robić wielkie zwycięstwo polityki zagranicznej rządu p. Bartla.

Tymczasem ten rzekomy sukces jest nie czemś innym jak klęską, jak to już niedawno na tem miejscu wykazaliśmy, a co najmniej dotkliwą porażką.

Polska otrzymała — nie razem, ale prawie jednocześnie z Niemcami — miejsce w Radzie Ligi; miejsce to nie jest jednak stałe, a tylko „półstałe”. Prawdą jest, że umyślnie dla Polski utworzono ten nowy rodzaj miejsc w Radzie, miejsc, które nie są stałym, a równocześnie nie są niestałym, ale patrząc na rzeczy trzeźwo, nie trudno zrozumieć, że jest to tylko cukierek, który mocarstwa, kierujące Ligą, sfabrykowały dla Polski w celu osłodzenia gorzkiej pigułki, jaką jest odmowa stałego miejsca w Radzie. Przytem najważniejszą jest tutaj ta okoliczność, że odmową, jaką dano Polsce, pozyskano Niemcy do współpracy w Lidze Narodów. Tak tedy odmawiając Polsce stałego miejsca w Radzie, dano jej wyraźnego szturchańca, nie chcąc jej jednak całkowicie odepchnąć, przyznano jej prawo do ponownego wyboru, o ile na niego zgodzą się Niemcy i ich stronicy.

Można rozumieć, że gra, jaką tutaj przeprowadzono, budzić może w Anglii, Szwecji, i może nawet we Francji podziw dla zręczności takiego Brianda lub Chamberlaina, trudno jednak pojąć, jak w kołach polskich, obytych z dyplomatycznymi sztuczkami, zachwycać się można powodzeniem p. min. Zaleskiego. Przypuszczają raczej trzeba, że te zachwyty są nieszczerze, a mają na celu: we własnym kraju ukryć rzeczywiste niepowodzenie, za granicą zaś wywołać wrażenie, że uzyskanie półstałego miejsca było jedynym celem polskiej polityki zagranicznej.

Jeżeli jednak owe koła, głoszące sukces polityki polskiej w Genewie, takie mają wyrachowanie, to wiedzieć powinny, że tak za granicą, jak wśród oświeconego i narodowo myślącego obywatelstwa w Polsce bardzo mało znajduje się naiwnych, którzyby te pochwały dla polityki p. min. Zaleskiego brali na serio.

Uczciwiej było — szczególnie wobec własnego społeczeństwa — przyznać otwarcie, że polska polityka zagraniczna poniosła w Genewie klęskę lub — mówiąc łagodnie — porażkę, i bez ostonek przedstawić następstwa tego niepowodzenia.

A te następstwa będą z całą pewnością bardzo groźne, bo w to nikt pewnie nie wierzy, że Niemcy, wchodząc do Ligi, miały mieć inny cel, jak odzyskanie w drodze pokojowej tego, co w wojnie utraciły i czego dziś — na razie — siłą odebrać nie mogą.

Jeżeli polska polityka zagraniczna nie potrafiła, a pono nie chciała przeszkodzić wejściu Niemiec do Ligi, a w dodatku nie zdołała wywalczyć dla Polski w Lidze równych praw z Niemcami, to dzisiaj pozostaje jej tylko jedno zadanie: nie dopuścić do tego, aby Niemcy w Lidze i przez Ligę podważały Traktat Wersalski przez podnoszenie sprawy nowego ustalenia granic — na wschodzie. Zadanie to, ciężące dziś na dyplomacji polskiej, jest po jej dotychczasowych niepowodzeniach w Genewie, bardzo trudne, ponieważ wprost przechodzące siły, ale nie mniej polska polityka zagraniczna podjąć się go musi z nieugiętą stanowczością i niezmożoną wytrzymałością. Ale do tego potrzeba przedewszystkiem, aby kierownicy naszej polityki zagranicznej sami wyzbyli się wszelkich złu-

dzeń w rodzaju nieszczęsnego „jakoś to będzie” i aby również przestali własne społeczeństwo ludzić mrzonkami o pokojowych dążnościach wszystkich członków Ligi.

Dość już było w tej naszej polityce genewskiej frazesów i złudzeń, czas największy zacząć się kierować trzeźwością i wskazaniem interesu kraju i narodu.

Polska pod kontrolą Ameryki.

„Kunjer Polski” pisze, iż praktyczne wyniki pobytu misji prof. Kemmerera zaczynają nabierać charakteru skandalicznego. Widomym znakiem kontroli amerykańskiej jest zaangażowanie p. Abie, eksperta misji, na stałego nadzorcę cel polskich. Będzie on do-

jeżdżać z Paryża, gdzie jest członkiem ambasady amerykańskiej. Dziennik pisze, że prof. Kemmerer zaproponował sprzedaż lub wydzierżawienie borów tucholskich, lub kopalni kałuskich soli potasowej.

Precz z polityką w urzędach.

W Stowarzyszeniu Urzędników Państwowych odbyła się konferencja zarządów poszczególnych stowarzyszeń urzędników rozmaitych urzędów, władz i instytucji warszawskich.

Uchwalono rezolucję, domagającą się m. in. jak najszybszego ukończenia przewlekłej akcji reorganizacji urzędów i redukcji urzędników oraz bezwzględniego wykonania ustawy o państwowej służbie cywilnej, obiektywnego traktowania urzędników, jako ludzi

pracujących dla państwa niezależnie od zmian politycznych w ciałach rządzących.

Postulaty te pozostają w ścisłym związku z ostatnią reorganizacją na tle politykierstwa, którą wprowadza zamieszanie w administracji i zniechęca urzędników, nie będących pewnymi swego jutra.

Urzednicy dłuższego trwania takiego stanu rzeczy zcierpieć nie mogą i żądają od władz kategorycznego zaprzestania wprowadzania polityki do urzędów.

Jak nakładać ceny maksymalne — to na wszystko.

„Włocianin” pisze: Min. spraw wewn. rozesłało do wszystkich województw komunikaty, domagające się energicznego zwalczania drożyzny. I zaczęło się zwalczanie. — W Bydgoszczy zaprowadzono już podobno ceny maksymalne na mięso, chleb, masło, jajka i t. p. artykuły żywnościowe.

W Poznaniu miejski urząd policyjny, któremu Województwo przekazało odpowiednie zarządzenie o wygórowanych cenach, rozpoczęło akcję. Zebrano komisję złożoną z przedstawicieli producentów (rzeźników i piekarzy) i konsumentów (przedstawicieli robotników). Komisja ta pod przewodnictwem dyr. Mięzalskiego na czwartkowym posiedzeniu rozpatrywała projekt wprowadzenia cen maksymalnych. Do porozumienia nie doszło na razie.

Dodać należy, że od 15-go podrozał węgiel i że-

łazo, podrożeją zapewne i towary tekstylne, albowiem jak warszawski „Głos Codzienny” donosi:

„W dniu 13. b. m. Związki Zawodowe miasta Łodzi wymówiły z dniem 1 października umowę zawartą przez Związek przemysłowców w sprawie płac pracowników w przemyśle włókienniczym.

Jednocześnie domagają się zwołania wspólnej konferencji celem omówienia sprawy podwyżki płac pracowników przemysłu włókienniczego oraz zawarcia nowej umowy. Ostateczny termin załatwienia powyższej sprawy związku ustalają na dzień 30. b. m.

W razie odrzucenia przez przemysłowców żądań robotników, należy się spodziewać w październiku strajku w przemyśle włókienniczym.”

Na towary przemysłowe wolno podnosić ceny, ale na produkty rolne — nie, broń Boże. Jak nakładać ceny maksymalne, to na wszystko!

Kto i z czego będzie płacił?

Pisaliśmy, że w dniu 15. b. m. kancelarja sejmowa otrzymała przedłożenie rządowe o uzupełnieniu przewidywanego budżetowego na 3-ci kwartał i o przewidywanym budżetowym na kwartał 4-ty. Ustawę tę Rada Ministrów uchwaliła w dniach 10. b. m., a pierwsze jej czytanie w Sejmie odbędzie się 20. b. m.

Przewidywanym budżetowe przewiduje powiększenie wydatków o 43 miliony. Nie świadczy to wcale o utrzymaniu zasady oszczędności, o której się tyle mówiło. Widać rząd „sanacji moralnej” jej nie uznaje. A skąd weźmie się pokrycie dla owych 43 milionów nie objętych budżetem. A no, podawaliśmy już, że rząd rozważa możliwość podniesienia podatków bezpośrednich.

Wymieniano nawet cyfrę: że jakoby mają być one podwyższone do 20 procent.

Rząd milczy w tej sprawie niesłychanie dyskretnie. Nie pojawiło się żadne zaprzeczenie, ani wyjaśnienie.

W sferach finansowych zaś obiega pogłoska, że p. min. Klarnier, mimo znacznego dopływu podatków i ściągania 10 proc. dopłaty podatkowej, żąda od Sejmu dodatkowego podwyższenia świadczeń podatkowych jeszcze o 10 proc. względnie 20 procent.

Podatki nakładać jest łatwo, lecz z czego będziemy je płacić?

Oszacowanie zbiorów tegorocznych.

Na podstawie sprawozdań korespondentów rolnych, Główny Urząd Statystyczny opracował nowe obliczenie zbiorów tegorocznych: pszenicy 13,673 tys. q., jęczmienia 16,057 tys. q., żyta 52,346 tys. q.

W stosunku do ub. roku, zbiór roku obecnego stanowi: pszenicy 86,7 proc., jęczmienia 95,7 proc., żyta 80,1 proc., owa 99,7 proc.

W stosunku do przeciętnych zbiorów za trzyletni

okres od 1922/23 — 1924/25 r. zbiór roku obecnego stanowi: pszenicy 107,5 proc., jęczmienia 106,1 proc., żyta 97,2 proc., owa 107,1 proc.

Urodzaj ziemniaków w r. b. jest o wiele mniejszy, gdyż, wskutek nadmiernej wilgoci w okresie uprawy, w niektórych miejscowościach trzeba było zaniechać sadzenia, a niesprzyjające warunki pogody w okresie lata, wywarły niemały wpływ na przyszły zbiór. Prze-

CO I KOGO POLECAMY

Polski Whisky

Winkelhausen

Wypalanki winne

PROBIERNIA I WINIARNIA

Bufet w ciepłe i zimne zakąski stale zaopatrzone (à la Hawelka) oraz sprzedaż krajowych i zagranicznych wódek poleca:

EDMUND SZYMAŃSKI, TORUŃ

ULICA ŁAZIENNA 23 .: TELEFON 93.

Inowrocławska Fabryka Maszyn Rolniczych T. A.

Telefon: 111 i 114 Inowrocław, Św. Ducha 27 Telegram: „INOFAMA“

Poleca ze składu na sezon jesienny:

Wyorywacze do buraków Jarysza. Kopaczki do kartofli „Hardera“. Pługi do orki siewnej oryginalne „Ventzki“. Walce podskibowe oryg. „Campbell“. Brony talerzowe, zwykle polowe oraz posiewne. Młocarnie i kieraty w wielkim wyborze. Parowniki i sortowniki do kartofli. Tryjery, wialnie i młynki. Siekacze do buraków, kufy do gnojówek wagi e. c. t.

Dość doskonale zorganizowane warsztaty remontowe garniturów parowych oraz innych maszyn rolniczych

OGŁOSZENIA

DO

„POMORSKIEGO KALENDARZA ROLNICZEGO“

NA ROK 1927

PRZYJMUJE

POMORSKA DRUKARNIA ROLNICZA, TORUŃ

ulica Bydgoska 56.

Prospekty wysyłamy na żądanie.

Wiosie końskie

kupuje

po cenach najwyższych

Bernard Leiser Syn, Toruń

ulica św. Ducha.

Ogłaszajcie w „Ziemi Pomorskiej“

Okucia budowlane, Artykuły dla rolnictwa, Sprzęty domowe i kuchenne, Pompy, Piece, Lemieszki, Podkowy, Latarnie, Narzędzia itd.

poleca

Paul Tarrey, Toruń, Stary Rynek 21

Telefon 138.

Pp. Rolnicy!

mający zamiar powiększyć zbiory na swych ziemiach powinni we własnym interesie zaznajomić się z uprawą roli systemu LOSSOWA. Sprzęt na słabych ziemiach 48 q żyta z hektara.

Wszelkie szczegóły podaje czasopismo fachowe.

„ENERGJA“

Przenumerata zł 30 za 24 numery

Poznań, Św. Marcin 74.

Prosimy pospieszyć z zaprenumerowaniem

Kto chce

osiągnąć maksimum wydajności swej gleby, użyźnia ją

wapnem nawozowym

Dostarcza

takowe na dogodnych warunkach kredytowych i po korzystnych cenach

„Wapniarnia Miasteczko“

Sp. Akc.

Fabryka w Miasteczku n/Notecia, powiat Wyrzysk.

Telefon - Miasteczko Nr. 11.

Zarząd w Poznaniu, ul. Mickiewicza 33, tel. 62-66

J. Skalski-Toruń

ul. Szeroka 8 — Telefon 295

Artykuły męskie, bielizna damska, pończochy, trykotaż.

Agentury „Ziemi Pomorskiej“:

„Par“ — Grudziądz ul. Toruńska 4.

Korpaczewski — Skórcz (Pomorze).

Janowski — Bydgoszcz, ul. Pomorska 14.

Kupujemy:
zboże wszelkiego rodzaju

nasiona i wełnę
płacąc najwyższe ceny dzienne.

Dostarczamy:
na korzystnych warunkach
artykuły pastewne, węgiel i t. d.

Bank Kwilecki, Potocki i Ska

Sp. Akc.

w Poznaniu

Oddział w Toruniu

ulica Mostowa 32.

Tel. 644 i 1000. Adr. teleg. Kwilecki, Potocki Toruń.

Chcesz pieniędzy cały stos
kup u Billerta w Toruniu los
14-ej loterii państwowej.

Co drugi los wygrał

Cena losu: $\frac{1}{4}$ =10 zł, $\frac{1}{2}$ =20 zł, $\frac{1}{1}$ =40 zł.

Najwyższa wygrana 500.000 - pół miliona zł

opócz tego 40.000 wygranych po 300 000, 200 000, 100 000, 50.000, 40 000, 25 000, 20 000, 15 000, 10 000, 5 000 złotych i t. d. i t. d.

wpłaty najtaniej przez P. K. O. 207 924
Poznań, lecz wysłać się też przez zalicz.

Plany i przepisy na żądanie wysyłam gratis.

PAWEŁ BILLERT

Kolektura Loterii Państwowej w TORUNIU (Nowy Rynek narożnik Prostej)
Subkolektura w Chelmży u Bol. Wiśniewskiego ulica Toruńska Nr. 24.
w Kruszwicy Stan. Glińskiego Rynek,
w Gniewkowie Rysz. Tanieckiego.

Kamień modry

oliwy, smary, farby pokosty
i wszelkie chemikalja

poleca korzystnie

„DROGERJA POD KORONĄ“

L. RYCHTER

TORUŃ, ul. Chełmińska 12. Tel. 102.